รายงานการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “Matters related to Digital TV Broadcasting” ณ เมืองดานัง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

๒๐-๒๑ เมษายน ๒๕๕๙

โดย

ส่วนงานเลขานุการ ประธาน กสท. พันเอก ดร. นที ศุกลรัตน์

รายงานฉบับนี้เป็นการสรุปสาระสาคัญของการประชุมทางวิชาการโดยอ้างอิงเนื้อหาจากการประชุมทางวิชาการเท่านั้น ทั้งนี้ รายงานนี้อาจมีการแสดงข้อมูลบางส่วนที่ได้รับมาจากการประชุมทางวิชาการด้วย ดังนั้น ผู้จัดทารายงานนี้จึงไม่สามารถยืนยันความถูกต้องของเนื้อหาหรือข้อมูลได้ และขอสงวนความรับผิดที่อาจเกิดขึ้น ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม อันเกิดมาจากการนารายงานนี้ไปใช้ทุกกรณี

รายงานการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “Matters related to Digital TV Broadcasting”
ณ เมืองดานัง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
ระหว่างวันที่ ๒๐-๒๑ เมษายน ๒๕๕๙

---

๑. การดำเนินงาน

ประธาน กสท. เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “Matters related to Digital TV Broadcasting” ณ เมืองดานัง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๙

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูลในเรื่องแนวทางปฏิบัติการยุติการส่งสัญญาณโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกและการเปลี่ยนผ่านไปสู่การส่งสัญญาณโทรทัศน์ในระบบดิจิตอล รวมถึงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับนโยบายกำกับดูแลของประเทศไทย

๒.๒ เพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมและยกระดับความสัมพันธ์ในเครือข่ายความร่วมมือขององค์กรกำกับดูแล อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อวงการด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในระดับสากล

๒.๓ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้คลื่นความถี่ในกิจการกระจายเสียงและการจัดการด้านคุณภาพของการออกอากาศในระบบดิจิตอล รวมทั้งการจัดสรรช่องโทรทัศน์และการแก้ไขปัญหารบกวน ตลอดจนรับทราบความคืบหน้า อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ขององค์กรกำกับดูแลที่เข้าร่วมงาน ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการวางกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานด้านกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ของประเทศไทยต่อไปในอนาคต

๓. รายชื่อผู้เข้าร่วมการสัมมนา

๓.๑ พันเอก ดร.นที ศุกลรัตน์	ประธาน กสท และรองประธาน กสทช.
๓.๒ นางสาวนงลักษณ์ วัชระเกียรติพงษ์	เลขานุการประจำ ประธาน กสท.

๔. ผลการดำเนินการ

งานประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “Matters related to Digital TV Broadcasting” นี้ เป็นการหารือและแลกเปลี่ยนข้อมูลในเรื่องการยุติการส่งสัญญาณโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกและการเปลี่ยนผ่านสู่การส่งสัญญาณโทรทัศน์ในระบบดิจิตอล ที่ช่วยเอื้อประโยชน์ในการพัฒนาการใช้คลื่นความถี่และการจัดการด้านคุณภาพของการออกอากาศในโทรทัศน์ระบบดิจิตอล ซึ่งการประชุมในครั้งนี้ ได้เชิญผู้ร่วมอภิปรายและ

ผู้บรรยายจากหลากหลายองค์กรมาร่วมพูดคุย โดยแบ่งหัวข้ออภิปรายได้แก่ การพัฒนามาตรฐานและเทคโนโลยีในอนาคตให้เอื้อประโยชน์ต่อระบบโทรทัศน์ดิจิตอล แนวทางการจัดสรรช่องโทรทัศน์ และแนวทางการแก้ไขปัญหารบกวนคลื่นความถี่ เป็นต้น

ภาพที่ ๑ และ ๒ : ตัวแทนจากประเทศต่างๆ เข้าร่วมงานประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “Matters related to Digital TV Broadcasting”

ในการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ ผู้แทนจากสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (นาย Le Van Tuan และนาย Nguyen Hoang Cam) กล่าวถึง สภาพการเปลี่ยนผ่านจากระบบการส่งสัญญาณโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกและการเปลี่ยนผ่านสู่การส่งสัญญาณโทรทัศน์ในระบบดิจิตอลในประเทศเวียดนาม โดยได้นำเสนอเมืองดานังเป็นกรณีศึกษาในการเปลี่ยนผ่าน ผู้แทนจากประเทศญี่ปุ่น (นาย Norifumi Yamaguchi) กล่าวถึง ประสบการณ์การเปลี่ยนผ่านเข้าสู่โทรทัศน์ระบบดิจิตอลและการพัฒนาเทคโนโลยีหลังจากการเปลี่ยนเข้าสู่โทรทัศน์ดิจิตอลจนถึงปัจจุบัน และผู้แทนจากประเทศไทย (ประธาน กสท. พันเอก ดร.นที ศุกลรัตน์) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนผ่านจากระบบการส่งสัญญาณโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกไปสู่การส่งสัญญาณโทรทัศน์ในระบบดิจิตอล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ กระบวนการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอลของประเทศเวียดนาม

ประเทศเวียดนามมีประชากรจำนวน ๒๑.๓ ล้านครัวเรือนที่รับชมโทรทัศน์ภาพจอสีในระบบ Free to Air แอนะล็อก และมีช่องรายการระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่นรวมแล้ว ๑๐๙ ช่อง และในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ประเทศเวียดนามได้มีการพิจารณาให้เริ่มใช้โทรทัศน์ภาคพื้นดินระบบดิจิตอลเป็นครั้งแรก โดยใช้เทคโนโลยี DVB-T เป็นมาตรฐานในการรับส่ง และทางรัฐบาลเวียดนามก็ได้มีการกำหนดนโยบายการสัญญาณกระจายเสียงและโทรทัศน์ในระบบดิจิตอล รวมทั้งการออกใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการโทรทัศน์ นอกจากนี้ประเทศเวียดนามยังกำหนดให้มีแผนยุติการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (Analog Switch Off: ASO) โดยเริ่ม ASO จากเมืองหลัก ๕ เมือง หลังจากนั้น จะเริ่ม ASO ไปตามเมืองทางด้านตะวันตกและเมืองทางใต้ และจะมีการพัฒนาเทคโนโลยีของทีวีดิจิตอลให้เป็นมาตรฐาน DVB-T2 ในเวลาเดียวกัน ซึ่งรัฐบาลเวียดนามตั้งเป้าไว้ให้ทุกครัวเรือนสามารถรับชมโทรทัศน์ในระบบดิจิตอลได้ภายใน พ.ศ. ๒๕๖๐

ในการดำเนินการเปลี่ยนผ่านจากโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกไปสู่โทรทัศน์ระบบดิจิตอลนั้น กระทรวงสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศเวียดนาม (Ministry of Information and Communications) ได้กำหนดกรอบเวลาในการดำเนินการ (Roadmap) ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๕๘ Analog Switch Off ที่เมืองดานังเป็นที่แรก

พ.ศ. ๒๕๕๙ Analog Switch Off ในเมืองหลักของประเทศเวียดนาม และตามด้วย ๒๖ จังหวัด

พ.ศ. ๒๕๖๑ เริ่ม Analog Switch Off อีก ๑๘ จังหวัด

พ.ศ. ๒๕๖๓ ทำการ Analog Switch Off พื้นที่ทั่วประเทศเวียดนาม

ในปัจจุบันประเทศเวียดนามมีผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ที่สามารถออกอากาศได้ทั่วประเทศจำนวน ๔ ราย และผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ที่สามารถออกอากาศในเขตภูมิภาคจำนวน ๖๓ ราย นอกจากนี้ ประเทศเวียดนามมีผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ผ่านเคเบิลจำนวน ๓๓ ราย และผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินระบบดิจิตอลจำนวน ๕ ราย โดยเวียดนามมีวัตถุประสงค์ในการเปลี่ยนผ่านสู่โทรทัศน์ระบบดิจิตอล คือ ลดความหลากหลายของช่องรายการทีวี และเพื่อเพิ่มคุณภาพให้แก่ผู้รับชมรายการผ่านโทรทัศน์ ได้รับชมภาพ เสียงที่มีคุณภาพ และเนื้อหาของรายการที่มีประโยชน์มากยิ่งขึ้น

ผู้แทนจากสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามยังได้นำเสนอเมืองดานังว่าเป็นกรณีศึกษาของการเปลี่ยนผ่านฯ ที่น่าสนใจ กล่าวคือ เมืองดานังเป็นเมืองท่าสำคัญของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีประชาชนอาศัยประมาณหนึ่งล้านคน และเป็น ๑ ใน ๕ เมืองหลักที่ทางรัฐบาลเวียดนามเริ่มทำการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล ซึ่งเมืองดานังเป็นเมืองแรกที่ประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนผ่านโทรทัศน์ไปสู่ระบบดิจิตอล และมีการยุติการแพร่ภาพโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ โดยรัฐบาลได้จัดทำโครงการที่ช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ให้บริการโครงข่ายและผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ในแต่ละพื้นที่ถึงความพร้อมของโครงสร้างในการเปลี่ยนผ่านสู่โทรทัศน์ระบบดิจิตอล อีกทั้งยังมีการรณรงค์เพื่อสนับสนุนในการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ระบบดิจิตอลด้วยการลดภาษีให้แก่ผู้จำหน่ายหรือผู้ผลิต set top box และผู้ผลิตเครื่องส่งและรับสัญญาณด้วย

นอกจากนี้ ยังได้มีการกล่าวถึงประสบการณ์การแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล ซึ่งได้แก่

- ระยะเวลาในการออกนโยบายและข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับทุกฝ่ายให้เหมาะสม และให้เวลาประชาชนและผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ในการทำความเข้าใจข้อบังคับ

- การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการก้าวเข้าสู่ทีวีดิจิตอลให้ทั่วถึงไม่ว่าจะเป็นประชาชนหรือการให้ความรู้แก่พนักงานผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบดิจิตอลด้วย

- การเปลี่ยนผ่านเข้าสู่โทรทัศน์ในระบบดิจิตอลส่งผลให้ประชาชนบางกลุ่มตกงานจากการยุติการแพร่ภาพโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อก

๔.๒ การเปลี่ยนผ่านสู่โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอลของประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศผู้นำในการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล โดยในปัจจุบันยังคงมีการมุ่งพัฒนาเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง โดยในที่ประชุมปฏิบัติการนั้น นาย Norifumi Yamaguchi ซึ่งเป็นตัวแทนของประเทศญี่ปุ่นได้กล่าวถึงพัฒนาการในการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ระบบดิจิตอล ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๓๖ เริ่มวิจัยการส่งสัญญาณแบบดิจิตอล

พ.ศ. ๒๕๔๑ เริ่มยุติการส่งสัญญาณในระบบแอนะล็อก และเปลี่ยนไปสู่การส่งสัญญาณแบบดิจิตอล โดยจะออกอากาศระบบดิจิตอลคู่ขนานไปกับระบบแอนะล็อก หลังจากนั้น จะมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ชมรับทราบเพื่อแนะนำให้ผู้ชมเปลี่ยนเครื่องรับ สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน ซึ่งมีการประชาสัมพันธ์บนป้ายโฆษณา และตามสถานที่สำคัญต่างๆ นอกจากนี้ สถานีในระบบแอนะล็อกจะค่อยๆ ลดปริมาณข้อมูลข่าวสาร และค่อยๆ ลดกำลังส่งลง โดยเน้นการให้ข้อมูล รายการเนื้อหาสาระที่หลากหลายผ่านสัญญาณดิจิตอลแทน การดำเนินการเช่นนี้ก็เพื่อเป็นการส่งสัญญาณไปยังผู้ชมว่าต้องมีการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบดิจิตอล ซึ่งผู้ชมสามารถรับชมข้อมูลที่หลากหลายได้มากกว่า ทั้งนี้ คนญี่ปุ่นนิยมรับชมรายการโทรทัศน์มาก โทรทัศน์จึงมีความสำคัญต่อกิจกรรมการดำเนินชีวิต ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้ว คนญี่ปุ่นจะใช้เวลาในการชมรายการโทรทัศน์ ประมาณ ๔ ชั่วโมงต่อวัน และมีเครื่องรับโทรทัศน์ในญี่ปุ่นประมาณมากกว่า ๑๐๐ ล้านเครื่อง

พ.ศ. ๒๕๔๔ มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ และเป็นปีที่ทางประเทศญี่ปุ่นได้เริ่มต้นการยุติการส่งสัญญาณในระบบแอนะล็อก (ASO) โดยเริ่มเปลี่ยนแปลงเครื่องส่งในการออกอากาศจากโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกเข้าสู่โทรทัศน์ระบบดิจิตอล

พ.ศ. ๒๕๔๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๔ ผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์เริ่มกระจายสัญญาณโทรทัศน์ในระบบดิจิตอลสู่เมืองใหญ่ๆ ครอบคลุมครัวเรือนประมาณร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่ทั้งหมดของญี่ปุ่น

พ.ศ. ๒๕๕๑ เริ่มมีการประกาศให้ประชาชนรับทราบแผนการ ASO โดยการส่งข้อความวิ่งบนหน้าจอโทรทัศน์ในระหว่างมีโปรแกรมทางสถานีต่างๆ

พ.ศ. ๒๕๕๕ ประเทศญี่ปุ่นได้ทำการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ในระบบดิจิตอลอย่างสมบูรณ์ และได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีการส่งสัญญาณโทรทัศน์อย่างต่อเนื่อง โดยในปัจจุบัน ประเทศญี่ปุ่นได้พัฒนาการส่งสัญญาณโทรทัศน์ที่มีความคมชัดสูง (Ultra High Definition TV: UHDTV) โดยเทคโนโลยีดังกล่าวมี Resolution ในระดับ 4K และกำลังพัฒนาความคมชัดไปถึงระดับ 8K ซึ่งมีแผนการที่จะส่งสัญญาณที่มีคุณภาพระดับ 8K ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และคาดหวังที่จะสามารถให้บริการโทรทัศน์ในระบบ 8K ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

ประชาชนในประเทศญี่ปุ่นนิยมชมรายการโทรทัศน์ โดยเลือกรับชมจากสถานีโทรทัศน์ภาคพื้นดินเป็นหลัก โดยครอบคลุมประชากรประมาณร้อยละ ๙๙.๙ ในแง่นี้ ประชาชนจะได้รับประโยชน์โดยตรงจากการเปลี่ยนผ่านโทรทัศน์ไปสู่ระบบดิจิตอล ยกตัวอย่างเช่น ระบบเตือนภัยสำหรับการเกิดเหตุภัย

พิบัติ ข้อมูลด้านการจราจร และการศึกษาผ่านโทรทัศน์ระบบดิจิตอล นอกจากนี้ การเปลี่ยนผ่านสู่โทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอลของประเทศญี่ปุ่นยังสร้างธุรกิจใหม่ และสร้างอาชีพให้แก่ประชาชนอีกด้วย

๔.๓ ประสบการณ์การเปลี่ยนผ่านจากโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกไปสู่โทรทัศน์ระบบดิจิตอลของประเทศไทย

การบรรยายในที่ประชุมปฏิบัติการนั้น ประธาน กสท. เน้นกล่าวถึงกระบวนการเปลี่ยนระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์จากระบบแอนะล็อกมาเป็นระบบดิจิตอล การพัฒนาและการสนับสนุนเทคโนโลยีโทรทัศน์ระบบดิจิตอลให้มีการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการปรับเปลี่ยนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่รองรับการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบดิจิตอลให้มีความสอดคล้องกัน โดยได้กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อใช้เป็นกรอบในการพิจารณาอนุญาตการประกอบกิจการ รวมถึงการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้กำหนดลักษณะของการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เป็น ๔ ลักษณะ ได้แก่ การให้บริการโครงข่ายกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ (Network) การให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ (Facility) การให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ (Service) และการให้บริการแบบประยุกต์ (Application) (ภาพที่ ๓)

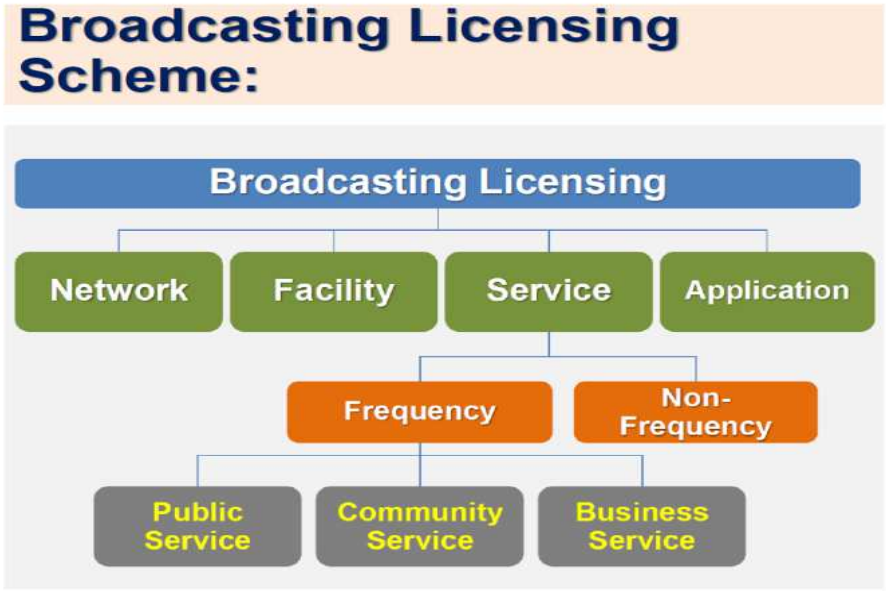

ภาพที่ ๓: กรอบในการพิจารณาอนุญาตการประกอบกิจการ

ทั้งนี้ การให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ (Service) นั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ รูปแบบ กล่าวคือ การให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ที่ต้องขอรับการจัดสรรคลื่นความถี่ และการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ (Non-Frequency) โดยการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ที่ต้องขอรับการจัดสรรคลื่นความถี่ (Frequency) มีการแบ่งลักษณะการให้บริการออกเป็น ๓ ประเภท คือ ประเภทบริการสาธารณะ (Public Service) ประเภทบริการชุมชน (Community Service) และประเภท

บริการทางธุรกิจ (Business Service) ซึ่งสำนักงาน กสทช. ทำหน้าที่กำกับดูแลตามใบอนุญาต สิทธิการใช้งาน และลักษณะใช้งาน ดังนี้

๑. ใบอนุญาตโครงข่าย (Network License) มีสิทธิ์การให้บริการระบบการเชื่อมโยง (Operating Right)

๒. ใบอนุญาตการให้บริการ (Service License) มีสิทธิ์ในความถี่ (Spectrum Right) และสิทธิ์การกระจายเสียง (Broadcasting Right)

๓. ใบอนุญาตการใช้ประโยชน์ (Application License) มีไว้สำหรับการให้บริการสื่อประสมหรือการให้บริการอื่นทำนองเดียวกัน (Convergence)

๔. การให้บริการฟรี (Free Services) ซึ่ง กสทช. ได้จัดให้มีบริการฟรีแก่ประชาชนตามหลักเกณฑ์การเผยแพร่กิจการโทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไป (Must Carry) และหลักเกณฑ์รายการโทรทัศน์สำคัญที่ให้เผยแพร่ได้เฉพาะในบริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป (Must Have)

นอกจากนี้ ในการดำเนินการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ระบบดิจิตอล สำนักงาน กสทช. ได้กำหนดกรอบเวลาในการดำเนินการเป็นระยะเวลา ๔ ปี โดยเริ่มตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๕๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๙ ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๕๕

- จัดทำ Digital Roadmap
- วางแผนการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบโทรทัศน์ดิจิตอลภาคพื้นดิน ซึ่งมีการเปิดใช้คลื่นดิจิตอล (DSO: Digital Switch On) เลือกใช้เทคโนโลยีมาตรฐาน DVB-T2
- กำหนดกรอบนโยบาย แนวทาง ในการเปลี่ยนผ่านไปสู่การรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบดิจิตอล
- จัดเตรียมความถี่วิทยุสำหรับกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอล
- การจัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตการประกอบกิจการที่เกี่ยวข้อง
- การกำหนดจำนวนและประเภทช่องรายการโทรทัศน์ระบบดิจิตอล

พ.ศ. ๒๕๕๖

- การออกใบอนุญาตประกอบกิจการให้บริการโครงข่าย
- การออกใบอนุญาตประกอบกิจการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวก
- การออกใบอนุญาตประกอบกิจการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์สำหรับช่องรายการบริการทางธุรกิจ

พ.ศ. ๒๕๕๗

- การออกใบอนุญาตประกอบกิจการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์สำหรับช่องรายการบริการสาธารณะ และช่องรายการบริการชุมชน

- สำนักงาน กสทช. มีแนวทางการสนับสนุนในการเปลี่ยนผ่านไปสู่การรับชมโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิตอลอย่างทั่วถึง โดยมีการแจกจ่ายคูปองส่วนลดให้กับทุกครัวเรือนโดยเท่าเทียมกัน

พ.ศ. ๒๕๕๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๙

- เริ่มจัดทำแผนการยุติการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อก (Analogue Switch-Off: ASO)

ทั้งนี้ จำนวนและประเภทช่องรายการโทรทัศน์ระบบดิจิตอลของประเทศไทยนั้น จะมีช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิตอลภาคพื้นดินทั้งหมด ๔๘ ช่อง โดยแบ่งเป็น ช่องรายการบริการสาธารณะจำนวน ๑๒ ช่อง ช่องรายการบริการชุมชนจำนวน ๑๒ ช่อง (ทั้ง ๒ ประเภทใช้วิธีคัดเลือกจาก Beauty contest) และช่องรายการบริการทางธุรกิจจำนวน ๒๔ ช่อง โดยใช้วิธีคัดเลือกจากการประมูลคลื่นความถี่ ซึ่งประเทศไทยเป็นเพียงประเทศเดียวที่มีการประมูลคลื่นความถี่ นอกจากนี้ สำหรับช่องรายการบริการทางธุรกิจได้มีการแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่ ช่องรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัวจำนวน ๓ ช่อง ช่องรายการข่าวสารและสาระจำนวน ๗ ช่อง ช่องรายการทั่วไปแบบความคมชัดปกติจำนวน ๗ ช่อง และช่องรายการทั่วไปแบบความคมชัดสูงจำนวน ๗ ช่อง และในส่วนของการออกแบบการประมูลสำหรับการให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิตอลประเภทบริการทางธุรกิจนั้น ได้กำหนดให้ราคาเริ่มต้นจะเท่ากับราคาขั้นต่ำ และการประมูลจะมีทั้งหมด ๔ รอบตามแต่ละประเภทของช่องรายการ ซึ่งผลการประมูลนั้นมีมูลค่าทั้งหมด ๑,๑๑๘ ล้านยูโร (เมื่อเปรียบเทียบกับราคาเริ่มต้นที่ ๓๓๒ ล้านยูโร)

ประเภทรายการ		ราคาเริ่มต้นการประมูล (ล้านยูโร)		ราคาที่ประมูลได้ (ล้านยูโร)
วาไรตี้ ความละเอียดสูง (๗ ช่องรายการ)		๒๓๒		๕๒๑
วาไรตี้ ความละเอียดปกติ (๗ ช่องรายการ)		๕๘		๓๕๑
ข่าว (๗ ช่องรายการ)		๓๔		๒๐๓
เด็ก (๓ ช่องรายการ)		๙		๔๓
รวมทั้งสิ้น		**๓๓๔**		**๑,๑๑๘**

ตารางที่ ๑: ผลการประมูลช่องดิจิตอลของประเทศไทย

ประเภทช่องรายการ	ชื่อและลำดับช่องรายการ
๑๒ ช่องรายการประเภทบริการสาธารณะ	
๒๔ ช่องรายการประเภทบริการทางธุรกิจ	
	ช่องรายการเด็ก เยาวชนและครอบครัว

	 ช่องรายการข่าวและสาระ
	 ช่องรายการทั่วไปแบบความคมชัดปกติ
๒๔ ช่องรายการประเภทธุรกิจ (ต่อ)	 ช่องรายการทั่วไปแบบความคมชัดสูง
๑๒ ช่องรายการประเภทบริการชุมชน	

ตารางที่ ๒: ช่องรายการในโทรทัศน์ดิจิตอลของประเทศไทย

สำนักงาน กสทช. ยังเล็งเห็นถึงความสำคัญของการขยายโครงข่ายในกิจการโทรทัศน์ระบบดิจิตอล จึงได้ผลักดันให้มีการขยายโครงข่ายเพื่อให้ครอบคลุมเพียงพอสำหรับการให้บริการ ซึ่งได้มีการขยายพื้นที่ครอบคลุมสัญญาณโทรทัศน์ภาคพื้นดินระบบดิจิตอลไปแล้วในสถานีหลักจำนวน ๓๙ สถานี ซึ่งครอบคลุมพื้นที่มากกว่าร้อยละ ๘๕ ของครัวเรือนทั้งหมด และในอนาคตกำลังดำเนินการขยายโครงข่ายให้ครอบคลุมทั่วประเทศภายใน ๔ ปี

และเพื่อให้การเปลี่ยนผ่านจากโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิตอลมีความราบรื่น สำนักงาน กสทช. มีการวางแผนให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- สำนักงาน กสทช. นำรายได้ส่วนหนึ่งจากการประมูลคลื่นความถี่มาเป็นกองทุนในการพัฒนากิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์

- สำนักงาน กสทช. มีข้อตกลงร่วมกับคณะกรรมการกองทุนวิจัยและการพัฒนา ในการอนุญาตให้รายได้ส่วนหนึ่งจากการประมูลคลื่นความถี่ นำมาใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะ

- สำนักงาน กสทช. ได้อนุมัติเงินกองทุนบางส่วนในการวางแผนสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านไปสู่โทรทัศน์ดิจิตอลโดยการแจกคูปองแทนเงินสดมูลค่า ๖๙๐ บาทแก่ทุกครัวเรือน

นอกจากนี้ พันเอก ดร.นทีฯ ยังกล่าวถึงแนวโน้มและทิศทางของโทรทัศน์ในระบบดิจิตอลของไทยว่ามีการเติบโตไปด้วยดี ซึ่งจากการสำรวจความนิยมในการรับชมกิจการโทรทัศน์พบว่า การให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิตอลได้รับการยอมรับจากประชาชนมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เริ่มมีส่วนแบ่งทางการตลาดเพิ่ม

มากขึ้น ในขณะที่การให้บริการโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกมีส่วนแบ่งการตลาดลดลง โดยข้อมูลล่าสุดพบว่าในปี ๒๕๕๙ ระบบดิจิตอลมีส่วนแบ่งผู้รับชมอยู่ที่ร้อยละ ๔๑ และระบบแอนะล็อกมีส่วนแบ่งผู้รับชมอยู่ที่ร้อยละ ๕๙ (ภาพที่ ๔) แต่อย่างไรก็ตาม แนวโน้มการขยายตัวของส่วนแบ่งผู้ชมในระบบดิจิตอลจะมีมากขึ้น เนื่องจากปัจจัยจากการสนับสนุนการแจกคูปองสำหรับการซื้อกล่องรับสัญญาณดิจิตอล และปัจจัยด้านเนื้อหารายการที่น่าสนใจ

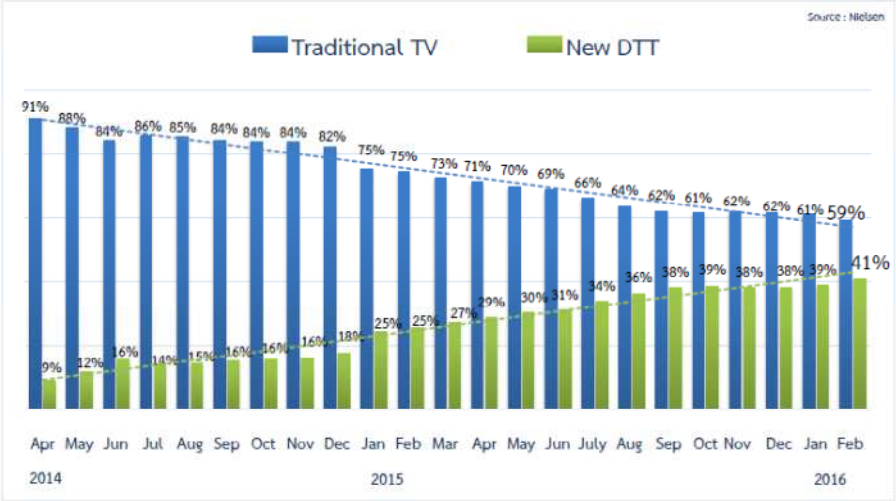

ภาพที่ ๔: แนวโน้มส่วนแบ่งผู้ชมโทรทัศน์ของไทย (ระบบแอนะล็อกและระบบดิจิตอล)

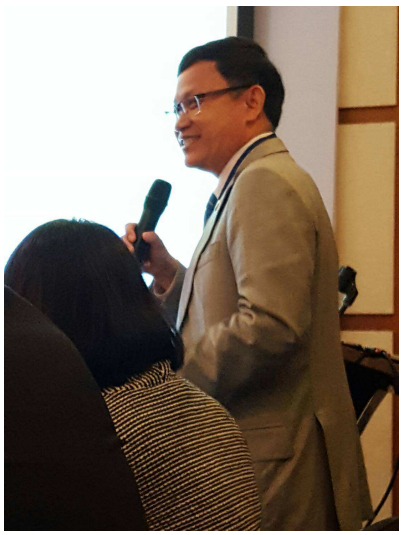

ภาพที่ ๕ และ ๖: บรรยากาศการบรรยายของประธาน กสท. ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “Matters related to Digital TV Broadcasting” ณ เมืองดานัง สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

๕. สรุปผลการดำเนินงาน

๕.๑ การเป็นผู้บรรยายในหัวข้อ “Matters related to Digital TV Broadcasting” ของประธาน กสท. พันเอก ดร. นที ศุกลรัตน์ ถือได้ว่าเป็นโอกาสสำคัญที่จะทำให้หน่วยงานกำกับดูแลด้านกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ของประเทศเวียดนาม ได้รับรู้ถึงนโยบายและสถานการณ์การเปลี่ยนผ่าน

จากโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกไปสู่โทรทัศน์ระบบดิจิตอลของประเทศไทย ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการต่างให้ความสนใจต่อนโยบายและกรณีศึกษาของประเทศไทยเป็นอย่างมาก

๕.๒ การเข้าร่วมประชุมของฝ่ายบริหารและพนักงานของสำนักงาน กสทช. เป็นโอกาสสำคัญในเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านนโยบายกับประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการนำมากำหนดนโยบายของประเทศไทยในอนาคตได้